

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25
meddelad i
Hudiksvall

Mål nr: B 1208-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

ANDERS Olof Svässar, 19800527-7630
Svessar
Näsbyn 247
822 92 Alfta

Offentlig försvarare:

Advokat Christian Oxhamre
Severin & Carlberg Advokater KB
Östermalmsgatan 90 1 tr
114 59 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Birgitta Fernlund
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Gävle
Box 1014
801 34 Gävle

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Djurplågeri, 16 kap 13 § brottsbalken
2020-01-01 -- 2020-01-30

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) skall bestå för uppgifterna i läkarintyg, intaget i aktbilaga 7, som föredragits inom stängda dörrar.

Ersättning

1. Christian Oxhamre tillerkänns ersättning av allmänna medel för sitt uppdrag som offentlig försvarare med 97 375 kr. Av beloppet avser 65 251 kr arbete, 10 560 kr tidsspillan, 2 089 kr utlägg och 19 475 kr mervärdesskatt.
 2. Kostnaden för försvararen och den tidigare förordnade offentliga försvararen skall stanna på staten.
 3. Anders Svässar tillerkänns ersättning av allmänna medel för sin kostnad för bevisning med 25 094 kr.
-

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Lagmansgatan 1
Telefon
0650-37450

Öppettider
måndag - fredag
08:30-16:00

Postadress
Box 1073
824 12 Hudiksvall

E-post
hudiksvalls.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.hudiksvallstingsratt.domstol.se

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

YRKANDEN

Åklagaren har yrkat att Anders Svässar skall dömas till ansvar för djurplågeri alternativt brott mot djurskyddslagen enligt följande gärningsbeskrivningar. (Stämningsansökan 2021-12-09 efter justeringar genom skrift 2022-04-07 och vid huvudförhandlingen)

Djurplågeri (5000-K1063981-19)

Anders Svässar har bedrivit djurhållning på fastigheten Hedvigsfors 1:15, Bjuråker, Hudiksvalls kommun, och har varit djurhållare för i vart fall omkring 200 nötkreatur.

Anders Svässar har i vart fall mellan den 1 januari 2020 och den 30 januari 2020 uppsåtligen eller av grov oaktsamhet genom vanvård eller på annat sätt otillbörligen utsatt flera av djuren, i vart fall omkring 28 stycken, för lidande utan att det fanns godtagbart skäl.

Anders Svässar har härvid underlåtit att se till att djur fått tillräckligt med foder eller tillräckligt med foder av god kvalitet, vilket lett till att 21 djur haft underhull.

Anders Svässar har vidare underlåtit att tillse att djur hållits i rena utrymmen och att utgödsla förvaringsutrymmen, vilket lett till att 18 djur varit nedsmutsade varav 8 stycken också haft gödselpansar.

Anders Svässar har vidare underlåtit att vidta erforderliga åtgärder eller ge djur som visat tecken på sjukdom eller ohälsa nödvändig vård, vid behov av veterinär, vilket avser 13 djur som var halta den 30 januari 2020 och tre djur som kontrollerades av länsstyrelsen den 10 januari 2020 och visade tecken på ohälsa samt de djur som konstaterades vara i underhull för vilka åtgärder borde vidtagits.

Lagrum: Djurplågeri, 16 kap 13 § brottsbalken

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

Ansvarsyrkande i andra hand

Brott mot djurskyddslagen

Anders Svässar har under angiven tid och plats uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt sin skyldighet enligt djurskyddslagstiftningen att behandla djuren väl och skydda dem mot onödigt lidande och sjukdom, att hålla dem i en god djurmiljö, att ge dem tillräcklig tillsyn och tillräckligt med foder, att hålla stall och förvaringsutrymmen rena och ge skadade eller sjuka djur nödvändig vård, genom de underlåtelser som framgår ovan med där angivna effekter för djuren.

INSTÄLLNING

Anders Svässar har förnekat gärningarna.

Anders Svässar har hävdatt att han inte har varit djurhållare efter den 16 januari 2020. Han har förnekat att han uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har utsatt djuren för lidande enligt åtalet. Han har förnekat att han inte tillsett att djuren fått tillräckligt med foder eller foder av tillräcklig kvalitet. Han har även förnekat att 21 djur haft underhull. Han har förnekat att han underlåtit att tillse att djuren hållits i rena utrymmen och att han underlåtit att utgödsla förvaringsutrymmena. Han har dessutom förnekat att åtta djur haft gödselpansar. Han har förnekat att han underlåtit att vidta erforderliga åtgärder eller ge djur som visat tecken på sjukdom eller ohälsa nödvändig vård, vid behov av veterinär, då han har tillkallat veterinär.

Anders Svässar har förnekat andrahandsyrkandet, på samma grunder.

UTVECKLANDE AV ÅTALET

Åklagaren har till utvecklande av åtalet redogjort för vad som har framkommit av utredningen och den skriftliga bevisningen samt anfört bland annat det följande.

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT

R1

Rotel 0106

DOM

2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

Anders Svässar är ägare till fastigheten Hedvidsfors 1:15 och har bedrivit djurhållning på gården sedan 2008. Han har varit registrerad som djurhållare hos Jordbruksverket. Av registerutdrag från Jordbruksverket den 4 mars 2020 framgår att han har varit registrerad som djurhållare med uppfödning av nötkreatur på gården sedan juni 2008. Som ägare till gården och djurhållare har han haft ansvar att uppfylla alla krav som djurhållare, även om han anlitat andra personer som utfört den faktiska djurhållningen.

Under hösten 2019 – början av januari 2020, gjorde Länsstyrelsen flera kontroller på Anders Svässars gård. Flera förelägganden om åtgärder utfärdades.

När Länsstyrelsen har varit på gården, har Anders Svässar varit närvarande eller ringts upp respektive efter kontrollerna fått del av dokumentation och beretts tillfälle att yttra sig. Anders Svässar har därigenom varit medveten om och underrättad om bristerna. En mängd brister har påtalats.

Distriktsveterinären Mats Scharin besökte gården den 30 januari 2020. Detta på uppdrag av advokaten David Svern, som därvid biträdde företagsrekonstruktören.

Tingsrätten hade nämligen den 16 januari 2020 beslutat om företagsrekonstruktion för Anders Svässar och utsett advokat Håkan Jansson, Nässjö som företagsrekonstruktör. Det har alltså funnits ekonomiska svårigheter i den bedrivna näringsverksamheten. Tingsrätten beslutade den 17 april 2020 om förlängning av företagsrekonstruktionen, dock längst till och med den 16 juli 2020.

Beslut om företagsrekonstruktion, medför inte att Anders Svässars ansvar upphör.

Distriktsveterinären Mats Scharin anmälde förhållandena till Länsstyrelsen Gävleborg. Länsstyrelsen Gävleborg gjorde polisanmälan.

Anders Svässar har åtalats. Bevisning om brister före gärningstiden i åtalet åberopas, till utvisande att Anders Svässar redan tidigare varit medveten om de påtalade bristerna.

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

Anders Svässars uppgifter om att i massmedia förekommande uppgifter har varit hänförliga till att en gödselanordning gått sönder, har godtagits. Därför åberopas inte några filmer från massmedia.

Anders Svässar har ringt och skrivit, om Länsstyrelsens påpekanden.

De förekom brister i utrymmena och avseende djuren. Det bedömdes av distriktsveterinären Mats Scharin, att flera av djuren bedömdes borde avlivas omedelbart.

Djuren har alltså varit nedsmutsade och även haft gödselpansar. Under gödselpansaret blir det tätt och fuktigt, vilket kan medföra besvär. Åtta djur har varit under lidande. Att djuren haft underhull, innebär att djuren är magra och utsatta för lidande.

Underhull kan bero på annat än lite och/eller bristfälligt foder. Det åligger djurhållaren att utreda orsakerna till förekommande underhull. Oavsett orsaken till underhull, har det ålegat Anders Svässar att vidta åtgärder för att åtgärda de föreliggande bristerna.

Flera djur har varit halta.

UTVECKLANDE AV FÖRSVARET

Anders Svässar har åtalats för att ha vanvårdat djuren på sin gård, vilket han inte gjort. Anders Svässar är uppvuxen på en gård med djurhållning och har lång erfarenhet.

Anders Svässar bodde inte på den ifrågavarande gården. Det var en besättning med ett stort antal djur; huvudsakligen mjölkkor. Korna togs om hand av anställd personal; ett tiotal personer som dagligen arbetade på gården i olika arbetslag. Den som var arbetsledare heter Ulf Larsson.

Anders Svässar var inte djurhållare under ifrågavarande tid. Efter beslut om företagsrekonstruktion, avhändes Anders Svässar rådigheten över gården. Under lång tid av den åtalade tiden hade han inte någon möjlighet att påverka djurhållningen.

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

Det företogs inte någon kontroll av djuren på gården utan av 38 av djuren; de allra sämsta av djuren på gården. Man bedömde att dessa djur, behövde en veterinär besikta.

Det saknas en koppling mellan djuren och kontrollrapporterna med beskrivning av djuren. Det är olika djur i de olika rapporterna. Det har vid respektive tillfälle varit något djur av de 500 djuren som haft underhull.

Åklagarens påståenden har bestritts. Anders Svässar har inte brustit på de sätt åklagaren angett. Det åklagaren gör gällande hänför sig till svepande påståenden.

Det finns inget samband mellan om ett djur äter lite och om djuret har låg vikt.

Det är en speciell typ av ko, amerikansk Holstein. Om man ställer en ko av sådan typ intill en traditionell ko, kommer en amerikansk Holstein att se mager ut. En sådan ko är framavlad för att ge mycket mjölk.

Kor har olika kroppsvikt under olika perioder, vilket framgår av en åberopad skrift. Kor kan även vara inne i en period av foderleda; alltså vara less på att inta foder. Den åberopade skriften, avser ko av typen amerikansk Holstein.

Fakturorna utvisar att foder har inköpts med fakturaadress Hedvigfors bruk och leveransadress Hedvigfors.

Kor blir smutsiga. Det är fråga om kostall och inte om ett sjukhus. Dessutom är det bara ett fåtal djur som är ifråga för nedsmutsning och inte en huvuddel av djuren.

Det är fråga om spaltliggare. En del djur med lägre rang, kan inte lägga sig i bås utan lägger sig på spalt. Dessa djur blir smutsigare och det kan man inte göra något åt.

Djur skall stå tätt och det skall finnas tillräckligt med djur, för att trampa ner gödslet. Detta när djuren står i en spaltbox.

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

På gården har det funnits maskinell utgödsling, men när utrustningen varit trasig har man fått hålla rent genom manuell avspolning och vid något tillfälle genom att anlita spolbil.

Faktura finns utvisande inköp av spån.

Veterinär har tillkallats, när djuren har varit sjuka och när de har behövt veterinärhjälp.

Ett antal behandlingsbevis och fakturor finns från Distriktsveterinärerna.

Det har funnits veterinärer från Arla vid ett tillfälle per vecka och veterinärer från Växa, som frekvent har kontrollerat djuren.

Lantmästaren Jan-Erik Andersson har tillkallats av företagsrekonstruktören och denne hade att kontrollera djurhållningen på gården.

Lantmästaren Jan-Erik Andersson har varit närvarande vid avlivningen av djuren.

UTREDNING

Skriftlig bevisning

Åklagaren

1. Registerutdrag från Jordbruksverket till styrkande av att Anders Svässar är djurhållare. Förundersökningsprotokoll s. 14.
2. Anmälan m.m. till Länsstyrelsen från distriktsveterinären Mats Scharin till styrkande av att djur har utsatts för lidande. Förundersökningsprotokoll s. 21 - 62, 66 - 68.
3. Länsstyrelsens kontrollrapport 2019-09-19 och föreläggande 2019-10-08 till styrkande av att det vid kontroll 2019-09-10 uppmärksammats att flera djur var i

underhull och att flera djur inte var tillfredsställande rena, vilket styrker att de brister som fanns 30 januari 2020 inte var tillfälliga. Bevisningen åberopas vidare till styrkande av att Länsstyrelsen var i kontakt med Anders Svässar i anslutning till djurskydds-kontroll 2019-09-10 och att han beretts tillfälle att yttra sig inför Länsstyrelsens föreläggande och således gjorts medveten om brister som iakttagits på gården. Förundersökningsprotokoll s. 77 - 110.

4. Länsstyrelsens kontrollrapport 2019-11-25 och föreläggande 2019-12-09 till styrkande av att det vid kontroll 2019-11-12 uppmärksammats att flera djur var i underhull och att flera djur inte var tillfredsställande rena, vilket styrker att de brister som fanns 30 januari 2020 inte var tillfälliga. Bevisningen åberopas vidare till styrkande av att Anders Svässar beretts tillfälle att yttra sig inför Länsstyrelsens föreläggande och således gjorts medveten om brister som iakttagits på gården. Förundersökningsprotokoll s. 132 - 155.

5. Länsstyrelsens kontrollrapport 2020-01-22 och föreläggande 2020-01-31 till styrkande av att det vid kontroll 2020-01-10 uppmärksammats att flera djur var i underhull och att flera djur inte var tillfredsställande rena samt att flera djur visade tecken på ohälsa utan att veterinär konsulterats, vilket styrker att de brister som fanns 30 januari 2020 inte var tillfälliga. Bevisningen åberopas vidare till styrkande av att Anders Svässar var närvarande vid djurskyddskontroll 2020-01-22 och således gjorts medveten om brister som iakttagits på gården. Förundersökningsprotokoll s. 162 - 190.

6. Länsstyrelsens kontrollrapport 2020-03-22 från kontroll 2020-02-20 till styrkande av att tio djur avlivats 2020-01-31, dvs dagen efter distriktsveterinär Mats Scharins besök på gården 2020-01-30. Förundersökningsprotokoll s.192 - 199 särskilt s. 193.

7. Fotografier av distriktsveterinär Mats Scharin, med angivande av djur som avses.

8. Hudiksvalls tingsrätts beslut om företagsrekonstruktion och förlängning därav.

9. Sammanställning av bristerna i förundersökningsprotokollet, aktbilaga 39.

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

Försvaret

Punkt 1 – 6 och fyra fotografier under rubriken skriftlig bevisning resp. syn, bilaga 1.

Muntlig bevisning

Den tilltalade Anders Svässar, på plats

Han har en gård, med cirka 500 djur. Det har varit olika system med uppbundet och lösdrift. Sedan år 2012 har han inte bott på gården utan i Alfta cirka 10 mil därifrån. Han har haft anställda med ladugårdsförman. Under ifrågavarande tid var det lösdrift och en del uppbundna djur samt en del i spaltbox och djupströbädd; en högre bädd.

Han har hållit på med djurhållning mer eller mindre i hela sitt liv. Han köpte gården ihop med sin sambo år 2008. Från den tiden har han varit registrerad som djurhållare.

Under år 2012 flyttade han och sambon isär. Han flyttade då från gården till Alfta

Gården har skötts genom anställda och han har haft väldigt lite att göra med driften. Han har alltid haft anställda som haft ansvar för skötsel. Ulf Larsson hade ansvaret. Denne hade ansvar för schemaläggning av personal och att ringa efter veterinär. Han vet inte närmare om Ulf Larssons utbildning, men denne har gått lantbruksskola. Dessutom har Ulf Larsson ett trettioårigt erfarenhet av djurhållning.

Han har fått del av protokoll från Länsstyrelsen och har pratat med Ulf och Jessica. De har tagit undan de djur som har bedömts som magra och ställt dem i sjukboxar samt gett dem extra foder. Han har också bett Lantmännen att räkna på foder och sedan ställt djuren på sådant foder. En del lysrör och andra fel som påpekats har rättats till.

Under den ifrågavarande tiden hade han gått in i väggen och vid polisförhör, var han oförberedd. Efter polisförhören, har han bättre kunnat kontrollera erhållen E-post.

Åklagaren har i anslutning till förhöret redogjort för vad som har antecknats i ett protokoll fört vid förhör med Anders Svässar den 1 juni 2021 enligt det följande.

Svässar tillfrågas "om han fått rapporter eller handlingar från Länsstyrelsen om brister som skulle åtgärdas". Han svarar att han kan ha fått det, men han minns inte om han i så fall läst dem. Han tror att sådana handlingar kan ha gått till förmannen.

Anders Svässar har närmare hört om detta uppgett, att han har kontrollerat detta och funnit att han har fått E-postmeddelandena och scannat in dem samt sänt dem till ladugårdsförmannen för åtgärd.

Han har aldrig noterat att någon av djuren haft gödselpansar.

Det finns alltid några djur som är spaltliggare och som kan ligga dåligt och bli smutsiga. Om detta inte går att åtgärda och att få dem rena, får man skicka de djuren på slakt.

Han var alltså under ifrågavarande tid sjukskriven och verksamheten var föremål för företagsrekonstruktion. Han vet att veterinärer varit till gården från Arla gårdskontroll och annan veterinär samt att dessa trots starkare krav inte har haft några anmärkningar.

Förevisad bild på en nedsmutsad ko på sidan 62, uppger Anders Svässar att det djuret är smutsigt men inte har gödselpansar. Gödselpålagring som man lätt kan klippa bort. Kon är en amerikansk Holstein ko och de är magra.

Förevisad bild på en nedsmutsad ko på sidan 58, uppger Anders Svässar att det djuret är smutsigt men inte har gödselpansar. Gödselpålagring som man lätt kan klippa bort. Kon är en amerikansk Holstein ko och de är magra.

De specifika djur som anmärkningar avsett, har tagits undan för extra utfordring.

De justerade foderstatusen, genom att köpa annat foder från Lantmännen med mer energi.

Det var under den tiden långa slaktköer, varvid djurhållare utan foder fick gå före i kön. Han fick under slutet av 2019 genom kontakter gå före i kön till slakt av djur.

Han har inte varit vid gården och gjort iakttagelser om hälta på så sätt, att han kan uttala sig om det förekommit djur med hälta. De har haft regelbunden klövverkning.

Att en ko är halt, innebär inte att man måste ta dit en veterinär. I en större besättning är en andel om tio procent halt. Man behöver inte ta dit en klövvårdare för detta.

Han var inte till gården i anledning av anmärkningarna, men gick igenom anmärkningarna med ladugårdsförmannen Ulf Larsson och den anställda Jessica.

Han var till gården vid ett till två tillfällen per månad. Han talade då med personalen och var ut och tittade efter djuren.

Eftersom han noterade att verksamheten höll på att hamna i likviditetskris, så sökte han om företagsrekonstruktion i januari 2020. Mjölkproduktion är ingen lönsam bransch, så han har inte haft god ekonomi utan har varit tvungen att hålla igen.

Åklagaren har i anslutning till förhöret redogjort för vad som har antecknats i protokollet fört vid förhör med Anders Svässar den 1 juni 2021 enligt det följande.

Svässar kan inte svara på hur djuren gjordes rena, "då han inte var på anläggningen". På fråga till Svässar "om han aldrig var till anläggningen" så svarar han att det kan ha hänt någon/några enstaka gånger under 2019-2020, men han tittade då inte till djuren, utan hade andra ärenden.

Han litade på personalen och iakttog vid något tillfälle att allt var i sin ordning.

Vid företagsrekonstruktionen gick de igenom maskininventarierna men inget om djuren. De talades vid om kontroller av djuren.

Vid något tillfälle hade Länsstyrelsen Gävleborg synpunkter på djurhållningen och då åtgärdade de bristerna.

Jessica är utbildad på lantbruksskola med tillbyggnad avseende djursjukvård. Hon har liksom ladugårdsförmannen Ulf Larsson lång erfarenhet av djurhållning.

Under den tid som är i fråga i åtalet, har han varit sjukskriven eller varit förhindrad att driva djurskötseln utifrån att verksamheten varit föremål för företagsrekonstruktion.

Företagsrekonstruktören tog över alla konton och var ansvarig för alla utgifter, varför han inte kunde ansvara för djurhållningen. Han kunde alltså inte beställa något foder.

Djur av mjölkkorasen amerikansk Holstein är framavlade, för att producera så mycket mjölk som möjligt. Efter kalvningen tappar djuren hullet och går ner i vikt. Mjölkproduktionen sjunker också.

Djuren kan också drabbas av foderleda, om de får för mycket foder efter kalvningen. De blir då less på foder och äter betydligt mindre. Detta finns i alla djurbesättningar.

En stor del av fodret utgörs av ensilage, gräs. Efter analys bestäms foderstat. Man utfordrar sedan, så att djuren skall producera så mycket mjölk som möjligt.

Foder beställdes varannan, var tredje vecka.

Man blandar lite mer foder, än vad som går åt. Sedan borstar man ihop det kvarblivna fodret på foderbordet.

Fram till beslutet om företagsrekonstruktion, var det han som beställde foder.

På gården fanns en silo.

Med ständig tillgång till foder avses att djuren har tillgång till foder dygnet runt. Fri tillgång till foder innebär att djuren kan äta utan begränsning; då finns det foder.

Det finns alltid djur som är smutsiga i en stor besättning, till exempel spaltliggare.

De hade också djur i spaltboxar. Vid sådan djurhållning, bör det vara fullt med djur. Länsstyrelsen Gävleborg påpekade att det var för mycket djur. Då blev det smutsigare. Djuren i spaltboxar skall vara tillräckligt många, för att trampa gödslet genom spalten.

Två gånger om dagen gjordes det rent, efter mjölkning, med nytt strö och nytt spån.

Utgödslingen skedde maskinellt och anläggningen kördes i anslutning till mjölkning. Utgödslingen sker genom att gödslen skrapas bort. Utgödslingmaskinerna gick sönder vid flera tillfällen, då det tyvärr var mycket spring av obehöriga personer i ladugården. När utgödslingmaskinerna var trasiga, fick de sköta utgödslingen genom att skrapa rent för hand.

Om något djur var sjukt, togs det undan i sjukbox. Ulf Larsson och Jessica, fick bedöma om veterinär skulle tillkallas.

Det fanns skriftliga instruktioner, om att personalen skulle kontrollera djurens hälsa. Detta skulle ske vid två tillfällen per dag. Ulf Larsson och Jessica företog kontroller därutöver.

I en större djurbesättning, finns det alltid några kor som är halta. Djuren kan ha fått halta efter att de bråkat eller hoppat på varandra och även utifrån eksem på klövarna.

Det är omöjligt att avgöra vid undersökning, hur länge en ko har varit halt.

Om en ko har ett sår, så får man anbringa desinfektion genom att spruta på det. Vid större besvär, får man kalla på veterinär.

De påpekade bristerna i respektive protokoll åtgärdades.

Han var alltså sjukskriven, från början av januari. Det kan stämma att det var från den 10 januari 2020. Det kan stämma att han inte klarade att ta hand om korna adekvat och att sköta bokföringen. Han menade med detta att han inte klarade av korna på gården där han bodde. – Det stämmer att han var sjukskriven för utmattningsdepression.

Han var till gården vid ett till två tillfällen per månad.

Vid mjölkningen ges korna foder med individuell giva utifrån data och beräknat utifrån vad djuren gav vid mjölkningen.

Mats Scharin, vittne, ed, på plats, åberopad av åklagaren

Han har arbetat som veterinär sedan år 1986, i 35 år. Han har arbetat som distriktsveterinär fram till sommaren 2021.

Han fick i uppdrag av en jurist att åka till gården Hedvigsfors 1:15 för att bedöma ett antal kor och om några av dem skulle skickas till slakt alternativt avlivas.

När han kom till gården, hade personalen på gården samlat ihop djurgruppen som skulle bedömas och samlat dem i en djurfälla. Det var personalen som hade valt ut dessa djur. Personalen hade bedömt att dessa djur behövde besiktas. Ett djur i taget släpptes ut så att han kunde iaktta dem på håll och se dem röra sig mot och från honom samt när de sedan gick till mjölkgruppen, varvid han hade möjlighet att titta närmare på dem.

Han hade tagit med sig protokoll med listor och brukar använda detta som underlag för bedömning, särskilt när det är fråga om många djur och under begränsad tid. Protokollen är framtagna av Växa. Han är utbildad på att hantera detta underlag. Han använde sin erfarenhet när han bedömde korna utifrån rörelser och deras resp. hull.

Han avgav utlåtande på uppdrag av advokaten David Svern, företagsrekonstruktör.

Gödselpansar är när koskit har fastnat i pälsen på djuren och så att det blir ett pansar; ett par centimeter tjockt lager. Det kan vara olika utbredning. Pansaret spricker upp, när djuret rör på sig. Gödslet är alltså intorkat och detta är det sista skedet i när djur blir nedsmutsade och nedsmutsningen har då pågått en längre tid. Pälsen används för temperaturreglering och detta kan inte användas när det har bildats gödselpansar. Dessutom blir det lätt infektioner och sår under gödselpansaret och djuret lider av det. Infektionerna orsakar smärta och lidande. Dessutom ökar risken för att djuret blir halt.

De djur som har gödselpansar är tveklöst utsatta för ett lidande. Även mindre grad av nedsmutsning medför också ett lidande för djuren. Detta utifrån en glidande skala. Mindre nedsmutsning påverkar också djurets möjlighet att klara temperaturreglering.

Djuren är bedömda i tre skalor, skala 2 är rena och skala 3 och 4 är smutsiga. De i grad 4 är utsatta för lidande, oavsett om de har gödselpansar eller inte. De i grad 3 kan vara utsatta för lidande.

Djuren blir smutsiga utifrån att det är för blött och skitigt och för dåligt med strömedel. Det tar en till två veckor innan det bildas gödselpansar. Gödselpansaret går inte bort av sig själv men om djuret är ute på bete och det regnar eller genom rengöring; klippning, spolning och borstning. Det minst en timma och upp till två timmar att rengöra en ko med gödselpansar. Det gör ont på kon och man bör hålla sig undan från sparkar.

Om man är i en ladugård och noterar en ko som är smutsig med gödselpansar, innebär det att det är något som kan inträffa om det är så att det är ”en ko som är skitig av sig” på så sätt att kon lägger sig där det är skitigt. Om man noterar två kor, så är det ett systemfel och de bakomliggande orsakerna måste åtgärdas. Om man har många sådana kor, så är systemfelet allvarligt. Om kor får välja, så håller de sig i alla lägen rena.

Uppdraget var att bedöma om det fanns djur som behövde slaktas eller avlivas på plats.

Han föreslog att två av djuren som var mest halta skulle slaktas och de som var mest skitiga. Detta var i ett sammanhang, när det var givet att resurserna var begränsade.

Korna som var halta, kunde nätt och jämnt sätta ned klöven på det ben som var halt.

13 djur var halta; varav 11 i bedömningen och 2 som bedömts behöva slaktas.

90 – 95 procent av kor som är halta, har problem med klövarna.

De kor som han tittat på, var ett urval av kor i sämre skick. Det var ändå många kor som hade underhull. Detta påverkar möjligheten för korna att producera mjölk. En ko som har underhull, har fått för lite foder. En sådan ko har alltså fått för lite näring. Mjölkkor skall inte befinna sig i en sådan situation.

Ifrågavarande kor är av rasen Holstein och det är ingen mager koras.

Underhull kan bero på att kon får foder men med för lite näring eller för lite foder. Det kan vara en för stor besättning, vilket kan medföra att en del kor med lägre rang får för lite foder. Det kan också vara så, att kon har någon sjukdom som medför avmagring.

Djurens hull, djurens renhet och djurens rörelse, är något man måste iaktta och om sådana problem föreligger måste man utreda om det föreligger något systemfel.

Som djurvårdspersonal är man skyldig att rapportera till myndigheterna, om man misstänker brott mot djurskyddsbestämmelser.

Han har anmält djurägare vid en handfull tillfällen.

Han samrådde med jurist på Jordbruksverket, innan han gjorde ifrågavarande anmälan.

Elin Svedberg, vittne, ed, på plats, åberopad av åklagaren

Hon arbetar som djurskyddshandläggare. Hon arbetar främst med lantbrukssidan. Hon har arbetat som djurskyddshandläggare vid Länsstyrelsen Gävleborg sedan år 2012.

De utför oftast kontroller avseende tvingande djurskyddslagstiftning genom kontroller på plats. Hon har utfört fyra kontroller på Hedvigsfors 1:15, Bjuråker, Hudiksvalls kommun. Anledning till kontroll kan vara utifrån anmälan om brister eller utifrån planerad kontroll; så kallad normalkontroll. Kontrollerna på Hedvigsfors 1:15, Bjuråker har varit utifrån anmälningar. Föreläggande har utfärdats efter utförda kontroller. Hon arbetade alltså som djurskyddshandläggare. Hon har genomgått erforderlig utbildning och har arbetat som djurskyddshandläggare i tio år. Det som styr arbetet är lagar, förordningar och föreskrifter. De åtgärder de kan besluta om är förelägganden och omhändertaganden. Djur kan omhändertas, om dessa är utsatta för lidande och det inte bedöms tillräckligt med förelägganden om åtgärder. Om det befinnas ha begåtts brott; djurplågeri eller brott mot djurskyddslagen, så skriver de oftast inte anmälan direkt. De har inte i anslutning till kontrollerna upprättat någon anmälan om brott. Några av de påpekade bristerna har åtgärdats efter kontroll med förelägganden, men inte alla brister.

Hon var med vid kontroll som utfördes den 10 september 2019.

Det var överbeläggning i vissa boxar. Det fanns en del djur som var otillräckligt rena och en del djur som hade underhull. Det var bristande kontroller vid kalvning. Det fanns ingen kontroll över nästa kalvning. Sjukbox saknades; det fanns inget utrymme för det. Det fanns brister i elsäkerhet vad avsåg avsaknad av skydd beträffande elinstallationer. Kontrollen avslutades med en kontrollrapport. I föreläggandet medtogs åtgärder i anledning av att det fanns ett antal djur med underhull. Kontrollen avseende underhull utförs genom iakttagelser vid syn på djuren och det finns en skala på 1 – 5. Det antecknas i rapporten om djur med underhull. Djuren som är otillräckligt rena intas i rapporten om de har fått pålagringar av gödsel. Hon minns inte att de ringde upp Anders Svässar under kontrollen, men efter kontrollen. Det stämmer att hon

ringde upp Anders Svässar någon dag efter den utförda kontrollen. Anders Svässar har underrättats om rapporterna, men hon har inte fått del av att han skulle ha yttrat sig. Efter utgången av tiden för yttrande har de utfärdat förelägganden.

Hon var med vid kontroll som utfördes den 12 november 2019.

Det var djur som var smutsiga och det var några djur med underhull. De åtgärder som hade förelagts var åtgärdade i lokalerna, men det fanns andra brister. Hon har för sig att djuren vid denna den andra kontrollen var smutsigare än vid den första kontrollen. Om det blir mycket gödsel som sitter fast på kroppen, kan det bildas som ett pansar. Det fanns vid den andra kontrollen några djur med gödselpansar. Föreläggande utfärdades om att hålla djuren tillfredställande rena. Det fanns djur med underhull, men det kan vara så att det var andra djur som hade underhull än vid den första kontrollen. Hon har för sig att de hade tagit hjälp av Lantmännen avseende fodret. Detta kan dock ha varit någon som noterades vid den tredje kontrollen.

Hon var med vid kontroll som utfördes den 10 januari 2020.

Det hade vidtagits åtgärder beträffande trångt utrymme, men då hade annat utrymme blivit trångt. Av arbetsmiljöskäl kunde de inte gå in i andra utrymmen. Ett djur var magert och hade krum rygg samt hade behov av vård, men gick ändå med de andra korna. Det fanns även vid detta tillfälle djur som var smutsiga med gödselpålagringar, men inte i samma omfattning. Några av mjölkorna hade underhull. Hon minns inte hur det var med de andra djuren. Vid detta det tredje tillfället utfärdades föreläggande vid påföljd av vite. Detta eftersom det fanns brister kvar trots tidigare förelägganden.

Hon var inte med vid en fjärde kontroll som utfördes den 20 februari 2020.

Anna Sääf, vittne, ed, på plats, åberopad av åklagaren

Hon arbetar som djurskyddshandläggare vid Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Detta sedan djurskyddet övergick till länsstyrelserna fränkommunerna.

Hon är utbildad till husdjursagronom. Det är en akademisk utbildning på 4,5 år.

Hon har varit på Hedvigsfors 1:15, Bjuråker vid tre djurskyddskontroller.

Vid den första kontrollen, iaktogs att en del ungdjur i spaltboxar var smutsiga med gödselpålagringar. Ett djur hade gödselklump på svansen, vilket kan orsaka stasning (blodstockning) av svansen.

Det var mer gödselpålagringar vid det andra tillfället, på djuren i spaltboxarn.

Vid båda kontrollerna fanns det djur med underhull. Det var främst kalvar, men även mjölkkor som hade för tunt hull.

Vid den tredje kontrollen, som hon var med på, var gården föremål för företagsrekonstruktion. Det hade vidtagits någon handlingsplan med åtgärd för klövverkning. En del djur hade som hon förstod det avlivats. Detta utifrån ekonomisk grund.

Lena Scharin, vittne, ed, på plats, åberopad av åklagaren

Hon har arbetat som djurskyddshandläggare vid Länsstyrelsen i Gävleborgs län, sedan djurskyddet gick över till länsstyrelserna från kommunerna år 2009. Hon hade dessförinnan arbetat vid kommunen med djurskydd sedan år 2003. Hon har en masterutbildning i biologi och ekologi och en djurskyddsutbildning vid Statens Lantbruksuniversitet i Skara, SLU, samt har läst förvaltningsrätt och sekretess i Umeå.

Hon var med vid en djurskyddskontroll den 22 januari 2020.

Hullet var under det normala på flera djur. Hon var inte i kontakt med djurhållaren, men hade ansvar för dokumentation genom fotografier.

Det var olika sorters hållande av djur, men djur som hölls i spaltboxar hade gödselpålagringar. Det fanns också mjölkkor med gödselpålagringar och gödselpansar. Det var en kalv som var i väldigt dåligt skick och som låg och skakade. Personalen

hade haft kontrakt med veterinär, men skicket var sådant att något borde åtgärdas genast. Det fanns halta kor och kor med sår. Hon dokumenterade genom fotografier. Hon hade ingen dialog med djurskötare och vet inte om veterinär hade kontaktats om det. Kontrollen avslutades med föreläggande.

En yngre kvinna som var med vid kontrollen, berättade att veterinär hade kontaktats.

Anteckning om kalven stämmer och om att veterinär hade kontaktats och medicin getts samt att kalven enligt veterinärens råd skulle avlivas om den inte blev bättre. Det hade gått några dagar sedan veterinärkontakten och kalven var i ett dåligt tillstånd.

Lantmästaren Jan-Erik Andersson, vittne, ed, plats, åberopad av Anders Svässar

Han är utbildad lantmästare vid Uppsala lantbruksuniversitet, i Alnarp. Han har arbetat i Uppsala och har haft uppdrag för EU med biträde till länder som var på väg in i EU.

Han har arbetat vid Lantbruksuniversitetet, Kungsängen, Uppsala.

Han har dessutom erfarenhet av mjölkproduktion från Alfa Laval, Europas största.

Han besökte Hedvigsfors 1:15, Bjuråker i anledning av den blivande företagsrekonstruktionen. För att besvara fråga om han var villig att delta i arbetet med företagsrekonstruktionen, var han alltså på besök till gården den 10 januari 2020. Under eftermiddagen hade han kontakt med företagsrekonstruktören. Han åtog sig uppdraget och hade kvar det, till dess djuren hade avyttrats.

När han kontaktades av företagsrekonstruktören, hade han ingen uppgift om att det skulle vara en djurskyddskontroll. När han var på väg till Hedvigsfors 1:15, Bjuråker och befann sig i Delsbo, fick han telefon från Anders Svässar om att Länsstyrelsen vid Gävleborgs län hade påbörjat en oanmäld djurskyddskontroll. När han kom dit, hade alltså kontrollen påbörjats och han deltog inte vid kontrollen. Däremot satt han med vid diskussion efter kontrollen och kontrollanterna uppgav då att det såg fint ut.

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT

R1

Rotel 0106

DOM

2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

Hullbedömning: Hull är energireserver. Hull är något som har kommit i ropet under senare år. Han har varit med och har erfarenhet under 30 år av djurskyddskontroller. Hull har med produktionen att göra. Man fordrar inte mer än vad som behövs, eftersom det är kostsamt, men tillräckligt för att mjölk skall produceras och kalvning.

Amerikansk Holstein är den mest och högst framavlade korasen för mjölkproduktion, men en koras som inte producerar mycket muskler och kött. För ett otränat öga framstår alltså en ko av rasen amerikansk Holstein som mager. Den är också högre. En traditionell mjölkko har mer hull.

Man måste vid bedömning beakta hur gammal kon är och hur många gånger kon har kalvat samt sjukdomshistorik och foderstaterna.

Foderstaterna på Hedvigsfors 1:15, Bjuråker var framräknade av foderexperter.

Om det är en sinko, som alldeles nyligen har slutat mjölka, är det ett magert hull.

Det är helt normalt att en ko mjölkar på hullet. Kroppsvikten minskar vid mjölkning. Detta oavsett utfordring.

Det finns inget absolut samband mellan utfordring och hull. Dessutom är det en begränsning av vad kon kan äta. Om kon mjölkar mycket, så minskar vikten. Kon har fyra magar och idisslar, vilket medför att kon inte kan äta mer foder än den kan uppta.

Det är väldigt svårt att göra bedömning om underhull. Det är en veterinärmedicinsk bedömning, efter undersökning av respektive djur och med uppgifter om respektive ko i produktionscykeln, om kon har underhull.

Foderexperter och veterinärer, kan göra bedömning om underhull efter undersökning. Detta kan inte göras genom myndighetspersoner.

Man hänvisar till internationella underhullsindex, med beskrivningar av underhull.

En bedömning av kor med ett antal utvalda djur, utifrån ifrågavarande checklista, har han inte varit med om vid bedömning utifrån veterinärbedömningar av enskilda kor. Ifrågavarande checklista används för bedömning utifrån produktion och inte kons hälsotillstånd. Han är inte bekant med att veterinärer utifrån djurvård använder denna. Dessutom var veterinärens uppdrag att göra bedömning om vilka kor som kunde transporteras till slakt.

Arlas kontrollanter hade besökt gården varje vecka.

Om man skall göra bedömning om hull, måste man ställa frågor om varje djur. Det finns inget normalhull utan varje ko skall ha ett flexibelt hull för att må bra.

Djurens renhet: Vad gäller renhet bedöms om korna är tillfredställande rena. Det är utifrån att kor gödslar där de står, inte något krav på absolut renhet. De utrymmen där korna rör sig, är med gödsel. Dessutom har kor inbördes rangordning. Yngre djur törs inte lägga sig var som helt, eftersom äldre kor då blänger på dem. Därför lägger sig yngre djur ofta där det är gödselbemängt. Yngre djur med detta beteende, går ofta till slakt. Man slaktar inte högmjölkande djur utan väntar i sådana fall till dess kon är sinko.

Självklart skall kor vara rena, men det accepteras att en del djur är smutsiga och att avvikande djur under en tid har högre gödselpåslag.

Egna iakttagelser med mera

Han var på gården vid fyra tillfällen under januari 2020. Den 10 januari 2020 efter att länsstyrelsens djurkontroll var avslutad, gick han runt och förevisades därvid alla djur. Om det hade varit så att han hade iakttagit att djuren var utsatta för lidande, hade han inte åtagit sig uppdraget. Djuren på gården var tillfredställande rena. Vad gäller uttrycket gödselpansar, har begreppet förändrats med åren. Ett gödselpansar är en slät yta och inte krackelerad. Vid ett tätt gödeslpansar, påbörjas en nedbrytande process. Huden fräts och håret faller av, varvid det blir en naken rosa hud. Då uppkommer ärrbildning. Kor med gödselbränningar med ärrbildning, ger lägre betalning. Kor med

Är.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0106

DOM
2022-05-25

Mål nr: B 1208-21

gödselpålagring, innebär inte att kon har gödselpansar utan för det krävs rosa hud. Om djur har gödselpålagring med krackelering, innebär det inte att djuren har gödselpansar.

En uppfattning att en kobesättning med en ko med gödselpansar är okey, men att en kobesättning med flera kor med gödselpansar är förkastlig. Det är inte en rimlig bedömning. Om man har kor med gödselpansar, är det så att man tar bort djuren.

Betongladugården med helspaltboxar, hade för få djur. Därav uppkom brister med gödselpålagring.

Djur med hälta

Om kor hålls på hårt underlag, uppkommer besvär ibland med hälta. En halt ko kan bli av med hälтан. Det är av vikt att kornas klövar verkas av en certifierad klövverkare. En klövverkare skall upprätta en klövverksplan för besättningen och även för varje ko.

Kon går till mjölkgruppen två gånger om dagen. Då iakttas om någon ko är halt.

För att bedöma fråga om brister vad avser hälta, måste varje kos status och klövverksplan beaktas.

En ko hade en hasskada, som hade utvecklats till ett sår med böld. Det är förekommande. Varje lantbrukare har att arbeta mot det, men det uppkommer. Bölden töms och sedan tillfrisknar kon.

Allmänt

Han såg de flesta korna på håll. Korna kunde gå. Han noterade ingen ko som behövde avlivas.

Korna filmades. Det var fina och granna kor. Av djurskyddsskäl fanns inga skäl att avliva djuren.

Anders Svässar var inte företagare under företagsrekonstruktionen utan det var företagsrekonstruktören. Avlivningen av djur skedde utifrån företagsskäl.

Arlas veterinärer gjort noggranna kontroller. Anmärkningar upprättades.

Inte vid något tillfälle, stoppade Arla mjölkhämtningen.

Av djurskyddslagen framgår att veterinärer har skyldighet att göra brottsanmälan.

Inte vid något tillfälle, när han var på gården, iakttog han djurskyddsbrister.

Förevisad bilder på kor, som av första vittnet Mats Scharin bedömts utsatta för lidande.

Korna har inte gödselpansar och är inte i stallmiljö utsatta för lidande, men har gödselpåslag som påverkar temperaturreglering. Detta kan vara problem utomhus. En ko på bilden är inte godtagbart ren, men fråga är om det djuret är en spaltliggare.

Man hade vid den tid när han var där, bestämt sig för att avveckla djurbesättningen. Det fanns ingen anledning att betäcka djur. Det bästa hade varit, om djuren hade gått till normalslakt. Som det var med företagsrekonstruktion, fanns inte anledning för annat i en del fall än avlivning.

DOMSKÄL

Allmänna utgångspunkter för bevisvärdering

Enligt 45 kap 4 § första stycket skall åklagaren i stämningsansökan uppge bl.a. den brottliga gärningen med uppgift om tid och plats för dess förövande och de övriga omständigheter som behövs för dess kännetecknande samt de bestämmelser som är tillämpliga. I rättstillämpningen har det fastslagits, att åtalet är att förstå på sätt åklagaren har utvecklat åtalet. De omständigheter som har anförts preciserar därmed åtalet.

Av 30 kap 2 § rättegångsbalken framgår att om sammanträde för huvudförhandling har hållits, så skall domen grundas på vad som har förekommit vid huvudförhandlingen. Tingsrätten skall alltså dra slutsatser av utredning som har förekommit inför rätten.

När det gäller bevisningen skall en domstol enligt lagen ”efter samvetsgrann prövning av allt som förekommit avgöra vad i målet är bevisat”. Enligt svensk rätt råder det således fri bevisvärdering, vilket innebär att en domstol i sin bevisvärdering inte är bunden av några legala regler. Det finns således inte några bestämmelser om vilket bevisvärde en domstol skall tillerkänna olika bevis. En dom får dock inte bygga på ett helhetsintryck av materialet utan en bedömning skall göras av de enskilda bevisen (se förarbetena till rättegångsbalken, NJA II 1943 sid. 445).

Beviskravet i brottmål brukar uttryckas så att det för en fällande dom skall vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till det åtalade brottet. Det innebär att det skall vara praktiskt taget uteslutet att någon annan än den tilltalade har begått den åtalade gärningen eller att skador har uppkommit på annat sätt. Finns det rimligt tvivel om detta skall ett åtal alltså ogillas. Det räcker alltså inte för en fällande dom att åklagarens gärningspåstående framstår som mer sannolikt än en tilltalads invändning om att han eller hon är oskyldig till gärningen. I rättstillämpningen har det även uppställts krav på att bevisningen kan bedömas som robust.

Vid bedömning av utsagor har rätten att bedöma följande. Den hörda personens trovärdighet utifrån vad som framkommit om denne och utifrån dennes utsaga. Den hörda personens trovärdighet måste också bedömas utifrån föreliggande omständigheter som kan påverka denne att lämna uppgifter som inte är sakriktiga. Den hörda personens utsaga måste också bedömas utifrån om den är tillförlitlig. Dessutom måste tillförlitligheten av den hörda personens olika uppgifter bedömas. En viktig faktor att beakta är att minnet är sådant, att det är möjligt att missta sig.

Vid bedömning av veterinärmedicinska uppgifter, har rätten att beakta vad som framgår av vetenskap vid dess nuvarande förklaringsförmåga utifrån en enhetlig forskning. Med andra ord skall uppgifter grundas på empiriskt verifierade slutsatser.

Tingsrättens bedömning

Utgångspunkten vid bedömning av vad som har framkommit, är att var och en givetvis inte kan berätta om annat skeende än vad denne har iakttagit.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis följande.

Anders Svässar har utifrån vad som är utrett bedrivit djurhållning på fastigheten Hedvigsfors 1:15, Bjuråker, Hudiksvalls kommun och såsom djurhållare för ifrågavarande nötkreatursbesättning haft en rättsplikt att handla (garantställning). Att han till följd av sjukdom varit sjukskriven har inte frångått honom rättsplikten. Inte heller har det förhållandet att Anders Svässar från den 16 januari 2022 har varit under företagsrekonstruktion frångått honom rättsplikten att handla såsom djurhållare.

När förfarandet vid företagsrekonstruktion inleds behåller gäldenären - till skillnad från vad som gäller vid konkurs - rådigheten över verksamheten. Gäldenären har därför rätt att förfoga över sina tillgångar under förfarandet. Gäldenärens handlingskapacitet är dock starkt beskuren - trots att det är gäldenären som utför handlingarna - eftersom gäldenären är skyldig att följa de råd och anvisningar som rekonstruktören lämnar under förfarandet, se 2 kap. 14 § 2 st lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion. Lydnadsplikten innebär att rekonstruktionen skall ske på rekonstruktörens villkor. Det sagda innebär alltså att Anders Svässar har behållit sitt ansvar som djurhållare.

Tingsrätten konstaterar vidare följande.

Utredningen består av främst dokumentation av iakttagelser av distriktsveterinären Mats Scharin vid besiktning av nötkreaturen den 30 januari 2020 i anmälan till Länsstyrelsen i Gävleborgs län och vad denne uppgett vid förhör under huvudförhandlingen samt dokumentation av iakttagelser i Länsstyrelsens i Gävleborgs län kontrollrapport den 22 januari 2020 och i uppföljande kontrollrapport den 22 mars 2020. Dessutom har den tilltalade Anders Svässar hörts och vittnena Elin Svedberg, Anna Sääf och Lena Scharin samt vittnet Jan-Erik Andersson på Anders Svässars begäran.

Ett krav man kan ställa på den utredning som åklagaren presenterar inför rätten är att alla nödvändiga utredningsåtgärder har vidtagits, så att utredningen får en sådan robusthet att den för domstolen duger för en slutsats i saken utan rimligt tvivel. Brister i detta avseende skall inte drabba den tilltalade utan får bäras av åklagaren.

Vid utredning i brottmål förekommer som bevis rättsintyg. Rättsintyg är ett läkarintyg om skador eller annat som kan ha betydelse vid utredning av ett misstänkt brott. Intyget är en del av bevismaterialet i ett brottmål och är ofta ett viktigt underlag i förundersökningen. Rättsmedicinalverket har sedan 2006 huvudansvaret för rättsintygen i Sverige. Lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott innehåller bestämmelser om sådana skriftliga medicinska utlåtanden av läkare som inhämtas av Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten i syfte att användas i en brottsutredning eller som bevis i en rättegång i anledning av brott (rättsintyg). Motsvarande bestämmelser finns inte beträffande veterinärmedicinsk dokumentation i djurskyddslagstiftningen.

Tingsrätten finner att den dokumentation som föreligger i målet avseende distriktsveterinären Mats Scharins iakttagelser inte innefattar dokumentation om iakttagelser, utöver enklare kryssförfarande utifrån schabloner. Någon utredning har inte gjorts om respektive djur och dess historia, som såvitt har framkommit har funnits tillgänglig. Det föreligger ingen dokumentation om iakttagelserna till grund för respektive kryss. Inte heller har Mats Scharin företagit någon närmare inspektion av respektive djur. Den utredning som föreligger motsvarar således ett sållningsförfarande, som kunnat ligga till grund för fortsatt utredning. Någon sådan utredning har dock inte företagits.

Av den föreliggande utredningen för tiden innan den som omfattas av åtalet finner tingsrätten visat att det har förelegat brister i djurhållningen. Distriktsveterinären Mats Scharins iakttagelser har skett på uppdrag av företagsrekonstruktören utifrån företagsekonomiska aspekter och har kunnat utgöra grund för anmälan om misstänkt brott. Mats Scharins slutsatser utan företagen veterinärmedicinsk inspektion av respektive djur och dokumentation, medför inte att för tingsrätten presenterats utredning med en sådan robusthet att den för domstolen duger för en slutsats i saken utan rimligt tvivel.

Inte heller föreligger annan utredning, som påvisar annat än antagande om några brott. Bilder finns på kor med nedsmutsning, men inte på kor med någon pälsavlossning. Att kor har avlivats under avveckling av djurbesättningen vid företagsrekonstruktion, kan inte utan dokumentation föranleda till bedömningen att dessa kor har vanvårdats. Att distriktsveterinären Mats Scharin är en erfaren veterinär och van att bedöma djur, medför inte att rätten kan lägga hans bedömning till grund för bedömning om skuld. Detta i avsaknad av dokumentation och utredning om djuren motsvarande vad som gäller i andra brottmål. Tingsrätten måste ha tillräckligt underlag för att göra en självständig bedömning. Ofullständigt underlag kan inte läggas till grund för fällande dom.

Det föreligger sålunda inte betryggande utredning utvisande att brott skett enligt åtalet. Åtalet för djurplågeri och, i andra hand, för brott mot djurskyddslagen skall därför ogillas.

ERSÄTTNINGSFRÅGOR

Den offentlige försvararen skall av allmänna medel tillerkännas yrkad ersättning, som bedöms som skälig utifrån vad som har förevarit. Detta även avseende merkostnader. Tingsrätten har beaktat att målet utifrån sin beskaffenhet erfordrat särskild kompetens. Kostnaden för försvararen skall vid denna utgång i ansvarsfrågan stanna på staten.

Anders Svässar skall vid denna utgång i ansvarsfrågan tillerkännas ersättning av allmänna medel för sin kostnad för bevisning med 25 094 kronor. Detta då kostnaderna bedöms ha varit skäligen motiverade för att han skulle kunna ta tillvara sin rätt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (TR-01)

Den som vill överklaga domen skall ge in ett skriftligt överklagande till tingsrätten. Överklagandet skall ha kommit in till tingsrätten senast onsdagen den 15 juni 2022. Det skall vara riktat till Hovrätten för Nedre Norrland som prövar överklagandet.

På tingsrättens vägnar

Carl-Erling Halldin

SEVERIN

ADVOKATER

Skriftlig bevisning

1. Sakkunnigutlåtande av Jan-Erik Andersson daterat den 28 januari 2020 angående Länsstyrelsens kontrollrapport daterad den 22 januari 2020 (Bilaga 1)

Sakkunnigutlåtandet åberopas till vederläggande av åklagarens påstående om att Anders Svässar uppsåtligen eller av grov oaktsamhet genom vanvård eller på annat sätt otillbörligen utsatt flera av djuren för lidande utan att det fanns godtagbart skäl.

2. Dairy Solutions, nyhetsbrev november 2017, angående variationen i mjölkors hull under laktationscykeln särskilt graf 1 (Bilaga 2)

Artikeln åberopas till vederläggande av åklagarens påstående att Anders Svässar uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att se till att djuren fått tillräckligt med foder eller foder av tillräckligt god kvalitet och att flera djur visat underhull och varit magra.

3. Fakturor avseende leverans av foder under perioden 3 september 2019 till och med den 9 januari 2020 (Bilagor 3 a-k)

Fakturorna åberopas till vederläggande av åklagarens påstående att Anders Svässar uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att se till att djuren fått tillräckligt med foder eller foder av tillräckligt god kvalitet.

4. E-post från Kristina Eriksson, Lantmännen, till Anders Svässar den 27 november 2019 angående foderstat till sinkor och mjölkkor, foderstatsberäkning från Lantmännen Lantbruk den 27 november 2019 och Fullfoderrecept för Hedvigsfors den 27 november 2019 (Bilagor 4 a-c)

Fakturorna åberopas till vederläggande av att Anders Svässar uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att se till att djuren fått tillräckligt med foder eller foder av tillräckligt god kvalitet.

5. Fakturor och behandlingsbevis avseende veterinärbesök under perioden 6 oktober 2019 till och med den 20 januari 2020 (Bilagor 5 a-i)

Fakturorna och behandlingsbevisen åberopas till vederläggande av åklagarens påstående att Anders Svässar underlåtit att vidta erforderliga åtgärder eller ge djur som visat tecken på sjukdom eller ohälsa nödvändig vård, vid behov av veterinär.

SEVERIN

ADVOKATER

6. Faktura avseende strömedel daterad den 15 oktober 2019 (Bilaga 6)

Fakturan åberopas till vederläggande av åklagarens påstående att Anders Svässar underlåtit att tillse att djur hållits i rena utrymmen och att utgödsla förvaringsutrymmen

7. Utdrag från boken "Vi har avlivat din häst. Den ligger under presenningen. Djurskyddslag för vem?", Anders Thelin, Per Michanek, Lars-Ola Borglind, sidorna 112-115, angående att ärenden som Mats Scharin och Lena Scharin agerat i har upphävts av domstol till följd av jäv (Bilaga 7)

Utdraget från boken åberopas till styrkande av att det föreligger en jävssituation i aktuellt mål och att de slutsatser som Mats Scharin kommit fram till därför kan ifrågasättas och till vederläggande av åklagarens påstående om att Anders Svässar uppsåtligt eller av grov oaktsamhet genom vanvård eller på annat sätt otillbörligen utsatt flera av djuren för lidande utan att det fanns godtagbart skäl.

Syn

1. Syn å fyra fotografier tagna på djur på fastigheten Hedvigsfors 1:15 den 27 och den 28 januari 2020 utvisande djurhållningen på gården (Bilagor 8 a-d)

Fotografierna åberopas till vederläggande av åklagarens påstående om att Anders Svässar uppsåtligt eller av grov oaktsamhet genom vanvård eller på annat sätt otillbörligen utsatt flera av djuren för lidande utan att det fanns godtagbart skäl.

Övrig bevisning

1. Inspelning av Sveriges radio den 24 mars 2007 "Gästrikebönder rädda för distriktsveterinären" utvisande att bönder i Gästrikland kände rädsla för att bli obefogat anmälda för djurplågeri av Mats Scharin och att Mats Scharin intygar att han och hans fru Lena Scharin är väldigt noga med att de inte handlägger ärenden tillsammans.

Inspelningen åberopas till styrkande av att det föreligger en jävssituation i aktuellt mål och att de slutsatser som Mats Scharin kommit fram till därför kan ifrågasättas och till vederläggande av åklagarens påstående om att Anders Svässar uppsåtligt eller av grov oaktsamhet genom vanvård eller på annat sätt otillbörligen utsatt flera av djuren för lidande utan att det fanns godtagbart skäl.

<https://sverigesradio.se/artikel/1273507>

SEVERIN & CARLBERG ADVOKATER KB

Gustav Adolfs Torg 8A - 211 39 - Malmö

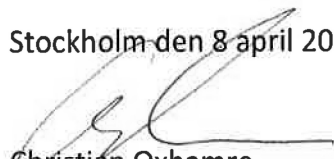
Östermalmsgatan 90 - 114 59 - Stockholm

info@severinadvokater.se

www.severinadvokater.se

SEVERIN
ADVOKATER

Stockholm den 8 april 2022

Christian Oxhamre
Advokat

SEVERIN & CARLBERG ADVOKATER KB

Gustav Adolfs Torg 8A - 211 39 - Malmö
Östermalmsgatan 90 - 114 59 - Stockholm
info@severinadvokater.se
www.severinadvokater.se

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.